

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 31Cob/71/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2516200079
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Novotný
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2516200079.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom zo sudcov: Mgr. Michal Novotný ako predseda senátu a JUDr. Pavol Laczo a JUDr. Andrea Vyskočová ako členovia senátu v sporovej veci žalobcu: SPP - distribúcia, a.s., IČO: 35 910 739, Mlynské nivy 44/b, Bratislava, zastúpeného: Mgr. Miroslav Hanec, advokát, Žilina, proti žalovanému: NELTIPE spol. s r. o., IČO: 36 258 288, Jarná 2, Piešťany, zastúpenému: JUDr. Branislav Jurga, advokát, Piešťany, o 12.878,38 € s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Piešťany č. k. 4 Cb 6/2016-114 z 22. marca 2019 takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok sa zrušuje a vec sa vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. zamietol žalobu, ktorou sa žalobca - prevádzkovateľ distribučnej siete plynu domáhal voči žalovanému náhrady škody z neoprávneného odberu plynu na odbernom mieste N.. B. XXX, M., v roku 2014 v sume 12.878,38 € s úrokom z omeškania, a II. priznal žalovanému trovy konania.

2. Vyšiel zo zistenia, že na odbernom mieste žalovaného na N.. B. XXX, M., bola 29. mája 2014 vykonaná kontrola zabezpečenia plynomeru proti neoprávnenej manipulácii. Plynomer bol demontovaný a zaslaný na znalecké skúmanie, ktoré dospelo k záveru, že s veľkou pravdepodobnosťou pôvodné zabezpečenie bolo nahradené inou značkou, ktorá nebola vytvorená čelustami rovnakého nástroja, akým mala byť vytvorená. Na základe toho žalobca vyúčtoval žalovanému škodu v sume 12.672,47 € určenú zo spotreby vypočítanej podľa vyhlášky č. 449/2012 Z. z. za obdobie od 19. júna 2013 do 29. mája 2014 a ďalších 205,91 € ako náklady na zistenie odberu. Súd právne uzavrel, že žalobca síce preukázal skutkovú podstatu neoprávneného odberu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike, avšak povinnosť žalovaného nahradiť škodu v tomto prípade vznikala, len ak škoda vznikla (§ 82 ods. 2 cit. zák.). Žalobca však nepreukázal vznik skutočnej škody, keď takáto škoda nie je preukázaná výpočtom podľa vyhlášky č. 449/2012 Z. z. Okrem toho žalobca nevypočítal náhradu škody od posledného odpočtu. Priznanie žiadanej škody by predstavovalo nadkompenzáciu žalobcu, čo by bolo v rozpore s čl. 20 Ústavy SR a čl. 11 Listiny základných práv a slobôd.

3. Včas podaným odvolaním sa žalobca domáha zrušenia tohto rozsudku a vrátenia veci na ďalšie konanie. Záver súdu prvej inštancie, že žalobca nepreukázal vznik škody, je v rozpore s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu SR, ktorý v uznesení sp. zn. 3 Obdo 51/2017 uzavrel, že povinnosť nahradiť škody vzniká už naplnením § 82 ods. 1 písm. d) zákona č. 251/2012 Z. z. Ďalej v uznesení sp. zn. 5 Obdo 32/2018 konštatoval, že v takomto prípade vzniká škoda už samotným neoprávneným odberom a zodpovedá množstvu neoprávnene odobratého plynu zo siete, ktorú prevádzkuje žalobca. Preto na výpočet škody treba použiť metodiku uvedenú vo vyhláške č. 449/2012 Z. z. Nesprávny je aj záver súdu, že žalobca vykonával odpočty za obdobie kratšie než šesť mesiacov. Posledný odpočet

na danom odbernom mieste bol totiž vykonaný v júni 2013, ostatné „odpočty“ vo faktúre boli vykonané len účtovne.

4. Žalovaný vo vyjadrení navrhol rozsudok potvrdiť. Žalobca neoznačil dôkazy na preukázanie škody, nepreukázal odber plynu žalovaným, keďže ho odoberali nájomcovia, a nepreukázal poškodenie plomby.

5. Žalobca v odvolacej replike zdôraznil, že tieto otázky sú riešené judikatúrou NS SR a v konaní boli dostatočne dokázané.

6. Krajský súd v Trnave ako odvolací súd po zistení, že odvolanie je podané včas a oprávnenou osobou proti rozsudku (§ 355 ods. 1 C. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok v celom rozsahu (§ 379 C. s. p.) bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C. s. p.) a dospel k záveru, že ho treba zrušiť.

7. Podľa § 220 ods. 2 C. s. p. má súd v odôvodnení rozsudku uviesť, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za dokázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil a ako vec právne posúdil. Súd dbá aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Náležitosti odôvodnenia podľa citovaného ustanovenia sú zárukou toho, aby bolo rešpektované právo strán na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (porov. ustálenú judikatúru Ústavného súdu SR). Žalobca vo výsledku oprávnene vytýka napadnutému rozsudku nedostatky, z ktorých je zrejme, že týmto náležitosťiam vôbec nevyhovuje.

8. K znakom právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neoddeliteľne princíp právnej istoty vyplývajúci z čl. 1 ods. 1 ústavy (porov. nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 36/95), ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva. Súčasťou uvedeného princípu je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (porov. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99), teda to, že obdobné situácie musia byť právne posudzované rovnakým spôsobom. V zásadnej ústavnoprávnej rovine platí, že je v rozpore s inštitúciou právneho štátu a v rámci neho s požiadavkou právnej istoty, resp. predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, aby všeobecné súdy rozhodovali v obdobných veciach odlišným, ba až protichodným spôsobom. V každom prípade však pri odchýlení od skoršej rozhodovacej praxe sa vyžaduje ciele zdôvodnenie odlišného stanoviska prijatého v obdobnej otázke (nálezy Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 274/2015, II. ÚS 275/2015, II. ÚS 19/2016). Na úrovni podústavného práva je táto zásada vyjadrená v čl. 2 ods. 2 základných princípov C. s. p. tak, že právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít. Súd prvej inštancie sa pri vydávaní svojho rozsudku nielenže neriadil ustálenou praxou najvyšších súdnych autorít, na ktorú žalobca počas konania opakovane a sústavne poukazoval, ale tú ustálenú prax celkom opomenul v odôvodnení rozsudku. Súd prvej inštancie sa o tejto ustálenej praxi vôbec nez zmienil, vôbec ne vysvetlil, prečo sa ňou neriadil, v čom ju prípadne považuje za nesprávnu a z akých dôvodov a v čom vidí skutkové a právne odlišnosti svojej veci, ktoré vylučujú jej aplikáciu.

9. Žalobca ako prevádzkovateľ distribučnej siete plynu v prerokúvanej veci zakladal svoj nárok na tom, že žalobca na svojom odbernom mieste na Nám. slobody 499, Vrbové, do 29. mája 2014 odoberal plyn určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. Podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike je takýto odber plynu neoprávneným odberom plynu. Podľa § 82 ods. 2 cit. zák. odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť (okrem iného) prevádzkovateľovi distribučnej siete skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla. Výkladom citovaných ustanovení už v súčasnosti je predmetom ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR (porov. judikát R 45/2019, ako aj uznesenie sp. zn. 3 Obdo 51/2017) ako najvyššej súdnej autority, a tak z princípu právnej istoty podľa čl. 2 ods. 2 základných princípov C. s. p. vyplýva povinnosť súdov rozhodovať spory v súlade s taktom ustálenou judikatúrou. Z citovanej judikatúry pritom vyplýva, že za protiprávny úkon sa v tomto prípade považuje neoprávnený odber plynu, ktorý bol meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. V takom prípade je teda rozhodujúce samotné porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii plynu na meradle. Pritom je irelevantné, či bolo meradlo funkčné alebo nefunkčné, prípadne, či zaznamenávalo skutočný alebo nižší odber plynu.

Druhým predpokladom zodpovednosti za škodu (vznikom škody), ktorý pristupuje k neoprávnenému odberu plynu ako k protiprávnenému úkonu, je skutočnosť, že odberateľ plynu v rozhodnom období odberal plyn prostredníctvom meradla s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii. Tretím predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu je potom príčinná súvislosť medzi neoprávneným odberom plynu a vznikom škody.

10. Takisto podľa uvedenej ustálenej judikatúry v prípade neoprávneného odberu plynu dochádza k vzniku škody v zmysle § 82 ods. 2 zákona č. 251/2012 Z. z. prevádzkovateľovi distribučnej siete práve preto, že z distribučnej sústavy bol odobratý plyn, ktorého množstvo nemožno zistiť. Z § 76 ods. 1 zákona č. 251/2012 Z. z. totiž vyplýva, že dodávka plynu sa meria určeným meradlom, pričom na základe týchto údajov spravidla aj prebieha fakturácia zo strany dodávateľa (§ 76 ods. 7 cit. zák.). V dôsledku porušenia zabezpečenia určeného meradla pred neoprávnenou manipuláciou zaniká platnosť overenia a tiež použiteľnosť údajov z tohto určeného meradla [§ 15 ods. 6 písm. d) zákona č. 142/2000 Z. z.]. Objektívnym a spoľahlivým podkladom, ktorý zákon v § 82 ods. 3 zákona č. 251/2012 Z. z. predpokladá, t. j. podkladom na základe ktorého by bolo možno presne zistiť odberateľom spotrebované množstvo plynu počas rozhodného obdobia (t. j. výšku skutočnej škody), nemôže byť ani údaj o spotrebe na odbernom mieste za predchádzajúce obdobie, keďže toto neznamena automaticky rovnaký odber za obdobie zisťované. Pokiaľ teda nie je možné určiť skutočne odobraté množstvo plynu v rozhodnom období spôsobom, ktorý neodporuje zákonu, a teda nemožno spoľahlivo určiť výšku skutočne spôsobenej škody v prípade odberu plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, je potrebné túto výšku určiť spôsobom ustanoveným zákonom. Preto sa škoda určuje za použitia na to vypracovaného podzákonného predpisu, ktorý zároveň zohľadňuje existenciu konkrétnych spotrebičov nachádzajúcich sa v nehnuteľnosti, v ktorej k odberu plynu dochádzalo, a ich skutočnú spotrebu. Takýmto neoprávneným odberom plynu dochádza k zmenšeniu majetku žalobcu ako prevádzkovateľa distribučnej siete, teda k vzniku škody na jeho strane.

11. K mechanizmu vzniku škody odvolací súd len dopĺňa, že plyn sa od dodávateľov prepravuje k odberateľom spravidla distribučnou sieťou [porov. § 2 písm. c) piaty bod zákona č. 251/2012 Z. z.]. Distribúcia plynu z technického hľadiska prebieha v zásade samospádom, keď zodpovednosťou prevádzkovateľa distribučnej siete je zabezpečovať v sieti v zásade dostatočný tlak na to, aby plyn v tejto sieti „tiekol“. Veľmi zjednodušene možno povedať, že jeho úlohou je zabezpečiť, aby bolo do tejto siete na jednom „konci“ vháňané dostatočné množstvo plynu na to, aby v tejto sieti bol dostatočný tlak na to, aby odberateľovi, ktorý otvorí kohútik alebo zapne plynový spotrebič, plyn na určenom mieste sám (vlastným tlakom) vychádzal. Distribučná sieť je na území Slovenskej republiky v zásade len jedna s určenými vstupnými bodmi a výstupnými bodmi (§ 50 ods. 2 a 3 vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 24/2013 Z. z., ktorou sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie trhu s elektrinou a pravidlá pre fungovanie trhu s plynom), na ktorú sú však napojení rôzni dodávatelia plynu a odberatelia plynu. Je technicky v podstate nemožné viesť samostatnú sieť od každého dodávateľa ku každému odberateľovi, v dôsledku čoho sa plyn všetkých dodávateľov distribuuje k odberateľom jednou sieťou. Dodávatelia do nej plyn dodávajú, odberatelia z nej plyn odoberajú. Úlohou prevádzkovateľa distribučnej siete je potom jednak zabezpečovať zásadný súlad medzi množstvom dodávaného a množstvom odoberaného plynu a v rámci toho vyúčtovať a „párovať“ množstvá plynu odobraté jednotlivými odberateľmi s jednotlivými dodávateľmi. Na tento účel vyhláška č. 24/2013 Z. z. ustanovuje v § 53 a 54, ako aj § 58 a nasl. podrobný postup, akým sa táto rovnováha zabezpečuje. Už z logiky veci však nie je možné nikdy presne predpokladať, koľko plynu odberatelia zo siete odoberú. V dôsledku toho môže dočasne nastať nesúlad medzi množstvom odobraného a dodaného plynu, čím vzniká tzv. odchýlka. Jej vyvažovanie je podľa § 2 písm. c) pätnásteho bodu zákona č. 251/2012 Z. z. a § 67 vyhlášky č. 24/2013 Z. z. povinnosťou prevádzkovateľa distribučnej siete. Cit. § 67 ods. 1 vyhlášky č. 24/2013 Z. z. potom rozlišuje medzi technickým vyvažovaním (teda technické opatrenia na zabezpečenie prevádzky siete, napr. aj dodanie vlastného plynu prevádzkovateľa distribučnej siete do siete na účel udržania rovnováhy v sieti) a obchodným vyvažovaním, ktorým je vyúčtovanie vznikajúcich rozdielov. Prevádzkovateľ distribučnej siete na základe odčítania spotreby plynu jednotlivými odberateľmi, ktorí majú uzavretú zmluvu o dodávke s tým istým dodávateľom, zisťuje, či množstvo nimi odobraného plynu zodpovedá množstvu plynu dodaného do siete týmto dodávateľom. Ak medzi týmito množstvami vznikne nesúlad, je zrejme, že odberatelia odobrali plyn niekoho iného, vzniknutý rozdiel musel technicky nahradiť prevádzkovateľ distribučnej siete dodaním vlastného plynu a obchodne ho následne nahradiť (zaplatí) dodávateľ, ktorý nedodal do siete dostatok plynu pre svojich odberateľov.

12. Z uvedeného je zrejmé, akým spôsobom vzniká pri neoprávnenom odbere škoda prevádzkovateľovi distribučnej siete. V dôsledku porušenia zabezpečenia určeného meradla pred neoprávnenou manipuláciou sú údaje z takéhoto meradla nepoužiteľné, takže prevádzkovateľ distribučnej siete nemôže zistiť množstvo plynu, ktoré by mal „spárovať“ s príslušným dodávateľom, ktorý má pre toto odberné miesto zmluvu. Ak však na takomto odbernom mieste bol odoberaný plyn, vznikala tým v sieti nerovnováha, pretože množstvo odobraného plynu nemá zistiteľný ekvivalent v množstve dodaného plynu určitého dodávateľa. Túto nerovnováhu musel vyrovnať prevádzkovateľ distribučnej siete dodaním vlastného plynu, resp. znášaním nákladov na tento plyn, ktorý nemôže priradiť a vyúčtovať konkrétnemu dodávateľovi. Škoda vzniknutá týmto spôsobom teda vzniká prevádzkovateľovi distribučnej siete tak, že plyn, ktorý reálne bol odoberaný zo siete na danom odbernom mieste a ktorý v sieti chýba, musel dodať na vlastné náklady a nemôže ho obchodne zúčtovať konkrétnemu dodávateľovi.

13. Z uvedeného výkladu je zrejmé, že právny názor súdu prvej inštancie, na ktorom postavil svoj zamietavý rozsudok, nielenže nie je správny, ale nezodpovedá ani ustálenému výkladu § 82 ods. 1 písm. d) a ods. 2 zákona č. 251/2012 Z. z. v judikatúre Najvyššieho súdu SR. Žalobca pritom počas konania opakovanne a sústavne poukazoval na túto judikatúru, súd prvej inštancie ju však vo svojom rozsudku ani len nespomenul, nijako sa s ňou nevyporiadal, hoci mu taká povinnosť vyplývala jednak z § 220 ods. 2 C. s. p., ako aj z hore citovanej judikatúry Ústavného súdu SR. Odôvodnenie napadnutého rozsudku tak vykazuje taký nedostatok racionality, že nemožno vôbec zmysluplne hovoriť o odôvodnení v zmysle § 220 ods. 2 C. s. p. a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Vydaním napadnutého rozsudku tak došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) C. s. p, čo opodstatňuje zrušenie napadnutého rozsudku a podľa § 391 ods. 1 C. s. p. vrátenie veci súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie bude v ďalšom konaní vychádzať z vyššie uvedeného výkladu § 82 ods. 1 a 2 zákona č. 251/2012 Z. z. týkajúceho sa vzniku škody pri neoprávnenou odbere plynu (§ 391 ods. 2 C. s. p.). Na podklade takéhoto právneho posúdenia potom opätovne posúdi nárok uplatnený žalobcom, pričom sa bude podrobne zaoberať všetkými ďalšími námietkami žalovaného, a rozhodne o nich. Svoje závery potom v novom rozsudku odôvodní spôsobom súladným s § 220 ods. 2 C. s. p. Zároveň rozhodne o trovách prvoinstančného aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C. s. p.).

14. Uznesenie prijal senát jednomyseľne (3 : 0).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné dovolanie (§ 420 a 421 C. s. p. a contrario).